

nogen Punkt ere blevne gjendrevne af det ærede Medlem. Naar vi komme til Forhandling over dette Spørgsmaal paa det Steb, hoor det bedre hører hjemme end her, tror jeg, det skal vise sig, at jeg har havt Ret i min Paastand. — Egeoverfor det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 5te Valgkreds (Clausager) skal jeg blot gjøre en eneste Bemærkning. Det ærede Medlem gjentog en Ytring, der tidligere er falben fra det ærede Medlem for Belle Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) om den overordentlige Interesse, vi skulde være for Theatret, og som havde været saa paa-faldende stor, at den endog syntes langt at over-gaa vor Interesse for Kirken. Jeg maa i den Henseende blot minde det ærede Medlem om, at det ærede Flertal endnu ikke har stillet noget For-slag om at lukke Kirken.

Ordføreren (Berg): Den stedbundne Forhandling, hvori flere ærede Meningsfæller af mig have deltaget, kan fritage mig for en hel Del Bemærkninger, som jeg ellers skulde have gjort. Med Hensyn til selve Vædringsforslagene og Betænkningen skal jeg indskrænke mig til to smaa Bemærkninger, hvoraf den ene gjælder Spørgs-maalet om et nyt Lokale til Robbersiftsamlingen. Det er ikke ganske rigtigt, naar den meget ærede Minister mener, at Flertallets Grunde i saa Henseende alle ligge udenfor selve Sagen; nei, man ønsker ikke for Videt paa den Maade at faae dis-poneret over de nævnte Lokaler. Det turde vel heller ikke staa fuldstændig klart, hvorvidt det, dersom de overhoved skulde bruges til offentlige Sam-linger, ikke vilde være rigtigere at forbeholde dem for en eventuel Udvidelse af Maleisiftsamlingen. — Den anden Bemærkning angaar Udvalgets Ud-talelse om Fødsels- og Pleiesiftelsen. Den ærede Minister har forstaaet det første Punktum i denne Udtalelse om Finantsudvalgets Tilbydelighed til at anbefale et nyt Byggeforetagende til en Udvidelse derhen, at man vilde anbefale et Tilbud dertil af Statskassen, men derom staar der ikke Noget nævnt i Betænkningen. Man har tænkt, at et tilsvarende Beløb kunde benyttes dertil af det Fond af Papirer, som Stiftelsen har, men at denne da selvfølgelig maatte have forøgede Ind-tægter for Afnavnet af Renter. Spørgsmaalet er underordnet, men jeg har fundet mig foranlediget til at udtale dette paa Grund af en enkelt Ud-talelse af den ærede Minister. — Hvad iøvrigt Forhandlingen angaar, antager jeg, at man, selv om det ikke er nødvendigt for mig med Hensyn til selve Afstemningens Resultat, ikke vil nægte mig at inddegaa adskillige Angreb dels paa mig personlig og dels paa, hvad jeg tidligere har ud-talt. Jeg skal i saa Henseende henvende mig til de ærede Medlemmer ovre ved Binduerne, som det har været mig kjær at faae at høre. Man sig nu, hvad man vil, saa bekæfter den Opfat-telse sig, som er gjort gjældende af Forskjellige,

deriblandt af det ærede Medlem for Stjern (Clausager), at dette Spørgsmaal om Theatret er et overordentlig brændende Spørgsmaal for den Side af Salen. Det meget ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Hall), har misforstaaet mig i Meget, og naar han troede, at han af mig var foranlediget til at gaa vidt om-kring og udenom Sagen, herode dette atter paa den Misforstaaelse, han har lagt i mine Ytrin-ger. Han mente saaledes, at jeg i min Bedøm-melse af 1849 havde talt om, at Folk da ikke var saaledes som nutildsdaas, at man da havde ene mere indskrænket Dømmekraft, og at Folket da stod paa et temmeligt ringe Standpunkt. Der-om har jeg aldeles Intet udtalt. Vel har det ærede Medlem Ret i, at jeg dengang var ung — jeg var kun 18 Aar — men jeg var gammel nok til levende at deltage med det sørgte Folk i Gled-den baade over Friheden og over det nationale Vel, samt til at nærkjende den høje Betydning af den grundlovgivende Rigsdags Gjærning. Jeg har, som sagt, ikke omtalt Folket i 1849, end sige omtalt det med et eneste nærfattende Ord, men jeg har blot nævnt, at der ved Siden af den friggjørende Virksomhed stod en tilbageholdende, der sandt sit Udtryk i den af mig nævnte Pro-test imod Grundloven. Man har ikke forstaaet, hvad jeg vilde sige dermed. Jeg skal kortel-igen med nogle andre Ord gjentage min Tanke. Jeg tillader mig at sige, at vort konstitutionelle Liv falder i tre Afnit; det første indtil 2den Ok-tober 1855, det andet indtil 28de Juli 1866 og det tredie til Dato. Der kan ikke være sjer-neste Tvivl om, at Befræbelseerne for ikke blot at faae et Rigsraad, men saavidt muligt at faae dette dannet paa Rigsdagens Befordning ikke alene vare en Frugt af vort Forhold til de desværre nu bortgaaede Hertugdømmer, men en Frugt af den Villie imod den grundlovmæssige Frihed, som kom frem gennem Protesten. Imidlertid holdtes i de første to Afnit denne Protests Menings-fæller — om jeg saa maa sige — tilbage af An-dre, der dengang stode i Flertal og med Folket paa deres Side, men det gjorde dem ikke mere velvillige imod vor frie Udvikling, at de i de første 15—16 Aar holdtes, eller holdt sig selv, tilbage af Gnavenhed eller deslige. Først i det tredie Afnit af vort Forfatningsliv kom de frem, og jeg tør sige, at det ser ud, som om man nu vil have Opreisning for den store Afholdenhed og Tilbageholdenhed fra vort konstitutionelle Liv, de viste i den første Tid. Ligesom man fra den 2den Oktober 1855 forberedede den 18de November 1863, der, som man sagde, var bestemt til at bære hele vor konstitutionelle Udvikling, og lige-som denne Forfatning for den store Afholdenhed og Tilbageholdenhed fra vort konstitutionelle Liv, de viste i den første Tid. Ligesom man fra den 2den Oktober 1855 forberedede den 18de November 1863, saaledes er det min Opfattelse, at medens Reaktionen i de første Aaringer gif moderat frem og syntes at lade sig nøie med de vundne Fordele, et mere konservativt Forstikammer,